

Szkoła Podstawowa w Gackach

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA z Geografii

obowiązuje od 1 września 2022 roku

Przedmiotowe zasady oceniania z geografii sporządzono w oparciu o:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
3. Statut szkoły
4. Program nauczania geografii dla klas 5-8 „Planeta Nowa”

Cele kształcenia- wymagania ogólne:

I. W sferze wiedzy geograficznej:

1. poznanie podstawowych metod badań geograficznych, interpretacji oraz prezentacji ich wyników,
2. opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów,
3. poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników,
4. poznanie dziedzictwa kultury regionalnej oraz narodowej i postrzeganie go w perspektywie kultury europejskiej oraz światowej,
5. określenie miejsca i roli Polski oraz Polaków we współczesnym świecie,
6. poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu i najbliższego otoczenia – „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata,
7. poznanie i opisywanie zjawisk oraz procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym Polski, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata,
8. integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną,
9. poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
10. poznanie i zrozumienie wybranych problemów społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i globalnej,
11. poznanie zróżnicowania społeczno-gospodarczego i kulturowego społeczeństw na świecie poprzez pogłębienie wiedzy o ludziach, społecznościach i narodowościach,
12. rozumienie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej,
13. określenie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka,
14. wiązanie aktualnych wydarzeń społecznych i politycznych z przeszłością,
15. zdobycie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, krajowej (geografia Polski), wielkich regionów oraz świata w różnych skalach czasowych,
16. dążenie do rozumienia treści geograficznych, a nie tylko do ich pamięciowego opanowania,
17. traktowanie wiadomości geograficznych, stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny, prowadzący do lepszego rozumienia świata, ludzi i siebie,
18. dostrzeganie różnego rodzaju związków i zależności (przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych).

II. W sferze umiejętności i stosowania wiedzy w praktyce:

1. planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki oraz wzięcie za nią odpowiedzialności

teraz i w przyszłości,

2. skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentację własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi,
3. poprawne posługiwanie się językiem ojczystym oraz przygotowywanie się do publicznych wystąpień,
4. prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie,
5. wykorzystywanie wiedzy i umiejętności geograficznych w celu lepszego rozumienia współczesnego świata,
6. korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych,
7. czytanie i interpretację map różnej treści,
8. określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, ich wpływu na warunki życia człowieka i jego działalność, formułowanie twierdzeń o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień,
9. ocenę uwarunkowań procesów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych zachodzących w skali globalnej, regionalnej i lokalnej oraz różnych skalach czasowych,
10. wskazywanie i analizę związków przyczynowo-skutkowych oraz powiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych i czasowych,
11. krytyczne myślenie, formułowanie sądów, wartościowanie, ocenianie zjawisk oraz procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych zachodzących w różnych regionach świata oraz w Polsce,
12. stawianie pytań, formułowanie hipotez i kreatywne rozwiązywanie problemów,
13. podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań pro środowiskowych i prospołecznych,
14. rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej,
15. podejmowanie konstruktywnej współpracy z innymi, nabywanie kultury sprzyjającej umiejętności komunikowania się, kształtowania trwałych i skutecznych relacji w grupie, empatii,
16. wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym,
17. rozwijanie sprawności umysłowej oraz osobistych zainteresowań.

III. W sferze **postaw i wartości (cele wychowawcze, aksjologiczne):**

1. rozwijanie przekonania o użyteczności edukacji geograficznej w życiu codziennym,
2. poznawanie siebie, swoich predyspozycji, talentów oraz kształtowanie różnych aspektów własnej osobowości,
3. rozwijanie pasji poznawczej skutkującej wzrostem zainteresowania i motywacji wewnętrznej do uczenia się geografii,

4. rozwijanie dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
5. łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości,
6. przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania,
7. kształtowanie poczucia tożsamości, patriotyzmu oraz postaw wspólnotowych i obywatelskich,
8. kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku naszego narodu poprzez poznanie m.in.: różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia, w tym sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej,
9. rozwijanie przekonania o potrzebie uczestnictwa w rozwoju własnego regionu i Polski, a także podejmowania działań na rzecz zachowania ich dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturowego,
10. kształtowanie pozytywnych, emocjonalnych i duchowych więzi z krajem ojczystym, z najbliższym otoczeniem społecznym i przyrodniczym („małą ojczyzną”, własnym regionem), a także w pewnym stopniu z całą planetą Ziemią,
11. rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której uczeń nadaje pozytywne znaczenia,
12. poszukiwanie, odkrywanie i dążenie do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości niezbędnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie na drodze rzetelnej i systematycznej pracy,
13. kształtowanie świadomości o potrzebie współpracy dotyczącej zwalczania zagrożeń środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń społecznych,
14. przygotowanie się do życia w rodzinie, społeczności lokalnej oraz państwie,
15. kształtowanie postaw patriotycznych,
16. poczucie odpowiedzialności za stan środowiska geograficznego i przyszły rozwój społeczno-kulturowy i gospodarczy „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski,
17. rozwijanie poczucia estetyki oraz potrzeby kształtowania ładu przestrzennego,
18. przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

I. OGÓLNE KRYTERIA OCENY

1) **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który w pełni opanował treści i umiejętności przewidziane w programie danej klasy, czyli:

- a) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub

praktycznych w ramach programu danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe,

c) rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania,

d) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów (w szkole i poza nią)

2) **stopień bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który opanował treści i umiejętności określone na poziomie wymagań dopełniającym, czyli:

a) pełne opanowanie całego materiału programowego,

b) właściwe rozumienie uogólnień i związków między nimi oraz wyjaśnienie zjawisk bez ingerencji nauczyciela,

c) samodzielne rozwiązywanie problemów teoretycznych i praktycznych,

d) zastosowanie wiedzy do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,

e) poprawny język, styl, poprawne posługiwanie się terminologią naukową;

3) **stopień dobry** otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań rozszerzających, czyli:

a) niepełne opanowanie materiału programowego; wiadomości powiązane związkami logicznymi,

b) poprawne rozumienie uogólnień i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk inspirowane przez nauczyciela,

c) stosowanie wiedzy w sytuacjach teoretycznych i praktycznych inspirowane przez nauczyciela,

d) brak rażących błędów językowych, usterek stylistycznych; podstawowe pojęcia i prawa ujmowane w terminach naukowych;

4) **stopień dostateczny** otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań podstawowych, czyli:

a) zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych z danego przedmiotu;

b) dość poprawne rozumienie podstawowych uogólnień oraz wyjaśnianie ważniejszych zjawisk z pomocą nauczyciela,

c) stosowanie wiadomości do rozwiązywania typowych zadań teoretycznych i praktycznych o średnim stopniu trudności,

d) niewielkie i nieliczne błędy; wypowiedzi przekazywane w języku zbliżonym do potocznego; mała kondensacja wypowiedzi;

5) **stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań koniecznych, czyli:

a) fragmentaryczna znajomość podstawowego materiału programowego, wiadomości fragmentaryczne,

b) brak rozumienia podstawowych uogólnień i umiejętności wyjaśniania zjawisk,

c) brak umiejętności stosowania wiedzy nawet przy pomocy nauczyciela,

d) wykonywanie typowych zadań o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela,

e) liczne błędy, nieporadny styl, trudności w wysławianiu się;

6) **stopień niedostateczny** otrzymuje uczeń, który nie opanował poziomu wymagań koniecznych, czyli:

a) rażący brak wiadomości i umiejętności programowych, które uniemożliwiają zdobywanie wiedzy z przedmiotów objętych planem nauczania ,

b) zupełny brak rozumienia uogólnień oraz nieumiejętność wyjaśniania zjawisk,

c) brak umiejętności i zastosowania wiedzy (uczeń nie jest w stanie wykonać zadania o elementarnym stopniu trudności),

d) bardzo liczne błędy, rażąco nieporadny styl, duże trudności w posługiwaniu się językiem literackim i naukowym

II. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ ZASADY OCENIANIA.

1. Sprawdzian.

- a) czas trwania – do 1 godziny lekcyjnej,
- b) częstotliwość w semestrze – wg potrzeb
- c) zakres - część omawianego działu,
- d) zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 tydzień przed terminem pisania,
- e) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: metodę rozwiązania, wykonanie, rezultat.
f) W przypadku nieobecności na sprawdzianie uczeń zobowiązany jest uzupełnić zaległy sprawdzian w ciągu 2-ch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Uczeń, który nie dopełni powyższego warunku otrzymuje ocenę niedostateczną .
- h) poprawa otrzymanych ocen – przewiduje się możliwość poprawy sprawdzianu w terminie do dwóch tygodni od momentu oddania pracy. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności uczeń traci możliwość poprawy. Ocena uzyskana z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana.

2. Test.

- a) czas trwania – do 1 godziny lekcyjnej,
- b) częstotliwość w semestrze – wg potrzeb
- c) zakres - przerabiany dział, test diagnozujący,
- d) zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 tydzień przed terminem pisania,
- e) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy poprawność odpowiedzi.
f) W przypadku nieobecności dłuższej na teście uczeń zobowiązany jest uzupełnić zaległy test w ciągu 2-ch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Uczeń, który nie dopełni powyższego warunku otrzymuje ocenę niedostateczną.
- g) poprawa otrzymanych ocen – przewiduje się możliwość poprawy testu w terminie do dwóch tygodni od momentu oddania testu. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności uczeń traci możliwość poprawy. Ocena uzyskana z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana.

3. Kartkówka niezapowiedziana.

- a) czas trwania – do 20 minut,
- b) częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela,
- c) zakres – z ostatniej jednostki tematycznej,
- d) zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi,
- e) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: * prawidłowość opisu * wykonanie * rezultat

f) poprawianie otrzymanych ocen – przewiduje się w terminie ustalonym z nauczycielem.

4. Kartkówka zapowiedziana.

- a) czas trwania – do 20 minut,
 - b) częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela,
 - c) zakres – z ostatnich 3 jednostek tematycznych,
 - d) zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 dzień przed terminem pisania,
 - e) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: * prawidłowość opisu * wykonanie * rezultat
 - f) W przypadku nieobecności dłuższej na kartkówce zapowiedzianej uczeń zobowiązany jest uzupełnić zaległą kartkówkę w ciągu 2-ch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- Uczeń, który nie dopełni powyższego warunku otrzymuje ocenę niedostateczną.
- g) poprawianie otrzymanych ocen – przewiduje się w terminie ustalonym z nauczycielem.

5. Odpowiedź ustna.

- a) częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela
- b) zakres – bieżący dział
- c) zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi,
- d) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: * zawartość rzeczową * stosowanie języka geograficznego * opis * uzasadnienie
- e) poprawianie otrzymanych ocen – nie przewiduje się.

6. Praca domowa.

- a) częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela,
- b) zakres – materiał z ostatniej pracy domowej,
- c) zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi,
- d) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: * prawidłowość opisu * wykonanie * rezultat i właściwą odpowiedź na polecenie. Przy ocenie pracy domowej sprawdzana będzie samodzielność wykonania tej pracy w postaci odpowiedzi ustnej lub krótkiej odpowiedzi pisemnej.
- e) poprawianie otrzymanych ocen – nie przewiduje się.

7. Aktywność na lekcji.

- a) zakres – bieżący materiał,
 - b) zasady przeprowadzania – warunki ustala nauczyciel,
 - c) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: * częstotliwość zgłaszania się na lekcji * udzielanie prawidłowych odpowiedzi
 - d) 5 plusów= bardzo dobry 5 minusów = niedostateczny
- Plusy i minusy nie redukują się.
- d) poprawianie otrzymanych ocen – nie przewiduje się.

9. Aktywność geograficzna (udział w konkursach, prezentacje, projekty i inne nie wymienione wyżej).

- a) zasady przeprowadzania – warunki ustalone przez nauczyciela,
- b) kryteria oceny – pod uwagę bierzemy: * stosowanie twórczych metod rozwiązywania problemów * udział w konkursach i olimpiadach * rozwiązywanie zadań dodatkowych

III. USTALENIA DODATKOWE

1. Pisemne sprawdziany będą ocenione i omówione na lekcji w terminie do dwóch tygodni i oddane uczniowi do wglądu.
2. Sprawdzone i ocenione prace pisemne udostępniane są uczniom, rodzicom (zgodnie z zapisami w statucie) i przechowywane do końca roku szkolnego.
3. W przypadku nieusprawiedliwionej jednodniowej nieobecności na zapowiedzianym wcześniej sprawdzianie, uczeń pisze ją w pierwszym dniu po przyjeździe do szkoły.
4. Umożliwić uczniowi w przypadku krótkiej nieobecności usprawiedliwionej (maksymalnie 5 dni) zaliczenie materiału objętego sprawdzianem w formie pisemnej lub ustnej w ciągu tygodnia po przybyciu do szkoły.
5. Umożliwić uczniowi w przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej (minimalnie 6 dni) zaliczenie materiału objętego sprawdzianem w formie pisemnej lub ustnej w ciągu dwóch tygodni po przybyciu do szkoły.
6. Zezwolić na poprawienie oceny niedostatecznej tylko raz. Ponowna ocena niedostateczna (z poprawianego sprawdzianu) nie jest wpisywana do dziennika. Fakt skorzystania z możliwości poprawy musi być odnotowany w dzienniku.
7. Ilość sprawdzianów, kartkówek podlegających poprawie ustala nauczyciel w trakcie zawierania kontraktu uczeń – nauczyciel tj. 1 sprawdzian oraz 1 kartkówkę
8. Umożliwić uczniowi zgłoszenia nieprzygotowania się do lekcji, maksymalnie 2 nieprzygotowania w ciągu semestru
9. Zezwolić uczniowi zgłaszania nieprzygotowania wyłącznie na początku lekcji, a nieprzygotowanie obejmuje tylko odpytywanie i zadania domowe. Prawo to nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów i jest zawieszona w styczniu i czerwcu,

10. Uczniowi, który otrzymał ocenę niedostateczną nie może być negatywnie oceniony po raz drugi na tej samej lekcji (nie dotyczy to oceny, którą uczeń otrzymał z wcześniej pisanego sprawdzianu, a oddawanego na tej lekcji).

11. Ograniczyć ilość prac domowych zadawanych na zimową przerwę świąteczną, wiosenną przerwę świąteczną, przed szkolną dyskoteką, ferie zimowe oraz tzw. „długie weekendy”

12. Odmowa odpowiedzi ustnej przez ucznia jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.

13. Ucieczka ze sprawdzianu i kartkówki przez ucznia traktowana jest jako odmowa odpowiedzi w formie pisemnej i równoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.

14. W pierwszym dniu po szkolnej dyskotecie popołudniowej lub wycieczce całodniowej, uczniowie są zwolnieni ze sprawdzianów i ustnych odpowiedzi.

15. Trzy pierwsze tygodnie września są dla ucznia klasy czwartej czasem bezstresowym dlatego odnotowuje się w dzienniku tylko oceny pozytywne (tzn. dopuszczający, dostateczny, dobry, bardzo dobry, celujący).

16. Ocenom cząstkowym przypisuje się następujące wagi:

WAGA 3

a) sprawdziany wiedzy z całego działu, wypracowania klasowe, osiągnięcia na olimpiadach i konkursach przedmiotowych na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim

WAGA 2

a) odpowiedzi ustne i pisemne, krótkie kartkówki czy też prace pisemne 15 minutowe z 3 ostatnich tematów, osiągnięcia na olimpiadach i konkursach przedmiotowych na szczeblu powiatowym lub gminnym

WAGA 1

a) praca domowa, referaty, aktywność, osiągnięcia na olimpiadach i konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym

Do innych (niż wyżej wymienione) form sprawdzania osiągnięć uczniów, każdy nauczyciel ustala wagę zgodnie ze specyfiką swojego przedmiotu. Jednakże waga ta nie może przekroczyć 3.

17. Na podstawie obliczeń w systemie dziennika elektronicznego, uwzględniającego wagi ocen, nauczyciel wystawia proponowane oceny śródroczne i roczne oraz oceny śródroczne i roczne klasyfikacyjne według średniej ważonej:

Nazwa oceny	Ocena	Średnia ważona	
		OD	DO
celujący	6	5,36	6,00
Bardzo dobry	5	4,66	5,35
Dobry	4	3,66	4,65
Dostateczny	3	2,66	3,65
Dopuszczający	2	1,71	2,65
niedostateczny	1	1,00	1,70

18. Ocena klasyfikacyjna roczna wyznaczana jest jako średnia ważona ocen uzyskanych przez ucznia w ciągu całego roku szkolnego (średnia ważona z pierwszego okresu śródroczna i średnia ważona z drugiego okresu (półroczna)). Wyznacznikiem oceny klasyfikacyjnej rocznej jest tzw. średnia **roczna**.

19. Warunkiem koniecznym do uzyskania pozytywnej oceny klasyfikacyjnej rocznej (dopuszczający) jest otrzymanie średniej rocznej zgodnej z tabelą oraz średniej ważonej ocen w drugim okresie (półroczu) co najmniej 1,71.

20. W przypadku uczniów, którzy uzyskali średnią **roczną** w przedziałach:

1,65 – 1,70	2,60 – 2,65	3,60 – 3,65	4,60 – 4,65	5,30 – 5,35
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

oraz pod warunkiem, że widoczna jest zdecydowana poprawa w wynikach ucznia, wówczas istnieje możliwość podwyższenia oceny klasyfikacyjnej rocznej o jeden stopień. Decyzja ta należy do nauczyciela uczącego/prowadzącego.

